

Analiza Impactului de Reglementare

Titlul analizei impactului:	Analiza Impactului de Reglementare la proiectul Legii privind protecția secretelor comerciale
Data:	15.08.2023
Autoritatea administrației publice autor:	Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI)
Subdiviziunea:	Direcția juridică
Persoana responsabilă și informația de contact:	Doina Vataman, tel. 022188563, doina.vataman@agepi.gov.md

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care necesită a fi soluționate

Lipsa protecției juridice adecvate a secretului comercial datorate reglementării normative fragmentare a acestui instrument juridic ar putea să genereze un climat de incertitudine juridică, afectând indirect dorința de inovare a întreprinderilor și angajarea în relații de concurență.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Secretele comerciale reprezintă informații deosebit de importante, cu valoare economică ridicată (know-how, informații de afaceri, informații tehnologice), care aparțin deținătorilor acestora cu drept de proprietate, în special întreprinderilor, și le permit să obțină valoare adăugată din propriile creații și inovații, precum și să devină competitive pe piață.

Secretele comerciale reprezintă un instrument important pentru întreprinderi, inclusiv creatori și inovatori, de protecție a informațiilor valoroase și permit acestora să obțină profit din propriile creații și inovații. Aceste informații sunt deosebit de importante pentru competitivitatea întreprinderilor, pentru cercetare și dezvoltare, și pentru performanța legată de inovare. Totodată, protecția juridică a secretelor comerciale are ca efect direct asigurarea respectării dreptului de proprietate al persoanelor fizice și juridice și, în particular, cele subsecvente acestuia, respectiv drepturile de proprietate intelectuală.

Având în vedere tendințele precum globalizarea, externalizarea crescută și utilizarea tehnologiilor informaționale, amenințarea de utilizare ilegală a secretelor comerciale este în continuă creștere în viitor. Sunt deosebit de vulnerabile la această amenințare întreprinderile mici și mijlocii (IMM) și instituțiile mici de cercetare, care de multe ori nu își pot permite apărarea în mod eficient a drepturilor de proprietate intelectuală, sau nu se informează despre protecția secretelor comerciale, sau nu riscă să-și apere secretele comerciale în instanță, având în vedere riscurile și incertitudinile implicate în condițiile actuale.

Protecția secretului comercial este pusă pe seama deținătorului acestuia. Nu este supusă unui regim de înregistrare, această regulă fiind dictată de faptul că, procedura de înregistrare ar conduce la divulgarea informației secrete către oficiul național de proprietate intelectuală și, în consecință, nu ar mai fi un secret.

Succesul multor afaceri este întemeiat pe avantajele generate de secrete comerciale, precum rețeta băuturii Coca-Cola sau a produselor Kentucky Fried Chicken, motiv pentru care deținătorii acestora au adoptat măsuri extraordinare de protecție (precum construirea unor seifuri speciale în scopul depozitării înscrisului pe care era consemnată rețeta ori clauze penale exorbitante pentru cei care le-ar fi divulgat). Eforturile depuse pentru păstrarea acestor informații cu caracter secret au avut

o contribuție semnificativă nu doar în protejarea intereselor persoanelor care le dețineau, dar și în crearea percepției publicului că produsul comercializat este unul cu adevărat special.

Problema protecției secretelor comerciale este una reală și este determinată prin aspectul său practic, deoarece odată ce secretele comerciale devin publice, aceste informații devin accesibile și nu mai pot fi protejate în calitate de secrete comerciale. De asemenea, un secret comercial introdus în bazele de date ale companiei, cu acces la internet, datorită progresului tehnologiilor informaționale sau a angajaților care au acces la ele, prin exercitarea obligațiilor funcționale, sunt din ce în ce mai vulnerabile la riscurile obținerii, utilizării și/sau dezvăluirii. Pe de altă parte, companiile subestimează potențialul economic și strategic al informațiilor deținute, care pot fi considerate secrete comerciale, ignorând importanța acestora, lipsa unor măsuri rezonabile pentru păstrarea secretului acestor informații, etc.

Dezvoltarea accelerată a economiei, evoluțiile și tendințele mediului de afaceri, concurența acerbă pe piață impun asigurarea unui nivel înalt al protecției informațiilor ce constituie secrete comerciale. Protecția juridică a secretelor comerciale nu derivă din înregistrarea acestora, dar din statutul de "secret comercial" atribuit informațiilor de afaceri valoroase destinate să rămână confidențiale, statul fiind obligat să asigure tot spectrul de mecanisme, proceduri și măsuri, care să descurajeze acțiunile de dobândire, utilizare și divulgare ilegală a secretelor comerciale.

Astfel, deși în Republica Moldova există norme care instituie principiile de bază ale conceputului de *secret comercial*, drepturile deținătorului secretului comercial, accesul acestuia la instanță, posibilitatea obținerii unor despăgubiri, totuși, prevederile respective nu sunt suficiente și nu oferă o reglementare unitară, deplină acestui instrument de protecție. Din aceste considerente se constată că regimul juridic național al protecției secretelor comerciale nu oferă beneficiarilor de drepturi același nivel de protecție precum cel al statelor europene, iar transpunerea prevederilor aquis-ului european în legislația națională este incompletă. Corespunzător, protecția deficitară a secretelor comerciale la nivel național constituie un impediment esențial al dezvoltării afacerilor, creșterii competitivității, atragerii investițiilor, consolidării economiei.

Principalele persoane/entități afectate sunt persoanele fizice și juridice deținătoare a secretelor comerciale.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

➤ **Necesitatea aducerii în concordanță a legislației naționale din domeniul secretelor comerciale cu legislația UE**

Un studiu realizat de către Comisia Europeană a relevat necesitatea creării unui cadru juridic uniform de protecție a secretelor comerciale la nivelul Uniunii Europene deoarece, în ciuda existenței unor standarde internaționale comune, legislația statelor membre variază în mod substanțial în această materie. Drept urmare, a fost adoptată *Directiva (UE) 2016/943 a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2016 privind protecția know-how-ului și a informațiilor de afaceri nedivulgate (secrete comerciale) împotriva , utilizării și divulgării ilegale* (în continuare - Directiva (UE) 2016/943).

Regimul juridic național al protecției secretelor comerciale nu oferă beneficiarilor de drepturi același nivel de protecție precum cel al statelor europene, instituit prin Directiva (UE) 2016/943, iar transpunerea prevederilor acesteia în legislația națională este incompletă.

Astfel, pentru crearea și promovarea unei piețe economice interne care să funcționeze armonios în Republica Moldova conform acelorași principii și standarde precum în Uniunea Europeană, în beneficiul creșterii competitivității întreprinderilor, este necesar să se depășească sfera limitată de apropiere legislativă realizată prin intermediul directivei menționate.

➤ **Prevederi normative ce nu oferă o reglementare unitară și deplină a acestui instrument de protecție**

Deși normele actuale instituie principiile de bază ale conceputului de *secret comercial*, drepturile deținătorului secretului comercial, accesul acestuia la instanță, posibilitatea obținerii unor despăgubiri, totuși, prevederile respective nu sunt suficiente și nu oferă o reglementare unitară, deplină a acestui instrument de protecție.

În ultimii ani, întreprinderile inovatoare au fost din ce în ce mai vulnerabile față de practicile necinstite care vizează însușirea ilegală a secretelor comerciale sau neîndeplinirea obligației de confidențialitate asumate de către persoanele care au avut acces legal la ele, astfel că absența unei reglementări uniforme ar fi în măsură să aibă un impact direct asupra ocupării forței de muncă, a competitivității, a capacității de inovare, crescând riscul alocării ineficiente a capitalurilor de inovare.

➤ **Lipsa măsurilor provizorii și asiguratorii, măsurilor corespunzătoare privind publicarea hotărârilor judecătorești** ca măsuri suplimentare de protecție a secretelor comerciale.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Până la data intrării în vigoare a Codului civil modernizat, bazele juridice ale apărării secretului comercial pe teritoriul Republicii Moldova, răspunderea persoanelor fizice și juridice pentru divulgarea lui erau reglementate de Legea nr. 171/1994 cu privire la secretul comercial. Ulterior, prin Legea nr. 133/2008, Codul civil a fost completat cu „Secțiunea a 3-a Răspunderea pentru dobândirea, utilizarea sau divulgarea ilegală a secretelor comerciale”, Titlul III *Categoriile de obligații* Capitolul XXXIII *Răspunderea delictuală*, Cartea a treia, astfel fiind transpuse art. 1-10 din Directiva (UE) 2016/943.

Reieșind din acest fapt, dar și din perspectiva Republicii Moldova ca țară candidat la aderarea la Uniunea Europeană, cadrul normativ național din domeniul secretelor comerciale necesită a fi revizuit și ajustat la legislația europeană din domeniul de referință (Directiva (UE) 2016/943).

Protecția oferită de normele naționale împotriva dobândirii, divulgării sau utilizării ilegale a secretelor comerciale este inegală și incertă, ceea ce afectează capacitatea întreprinderilor de a profita din plin de oportunitățile pieței interne.

Lipsa unor intervenții de ajustare a cadrului normativ, ar putea să genereze un climat de incertitudine juridică, afectând indirect dorința de inovare a întreprinderilor și angajarea în relații de concurență.

În contextul celor menționate, precizăm că pentru a asigura un sistem al secretelor comerciale coerent și echilibrat la nivel național, acesta ar trebui să respecte normele aplicabile la nivel european.

În consecință, stipulăm că în scopul realizării celor menționate supra se impun măsuri legislative de a transpune pe deplin Directiva (UE) 2016/943.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

În prezent, raporturile juridice ce apar în procesul dobândirii, utilizării sau divulgării ilegale a secretelor comerciale, sunt reglementate nemijlocit de Codul civil al Republicii Moldova și anume – Cartea a treia Titlul III *Categoriile de obligații* Capitolul XXXIII *Răspunderea delictuală* Secțiunea a 3-a *Răspunderea pentru dobândirea, utilizarea sau divulgarea ilegală a secretelor comerciale*.

Raporturile juridice menționate sunt reglementate și de Constituția Republicii Moldova, Codul contravențional, precum și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Urmare procesului amplu de armonizare a legislațiilor naționale în domeniu ale statelor membre ale Uniunii Europene, la moment, se constată un șir de divergențe semnificative legate de dreptul material, cât și divergențe procedurale, între sistemul național și cel european, în materia regimului juridic al secretelor comerciale. Acest fapt se răsfrânge în mod direct asupra pieței interne a obiectelor de proprietate intelectuală, antrenează efecte negative asupra competitivității agenților economici naționali și în consecință asupra dezvoltării economice și sociale a Republicii Moldova.

Corespunzător, urmare examinării cadrului normativ aplicabil se remarcă, în special, următoarele carențe:

- deținătorii secretelor comerciale dispun de posibilități restrânse în exercitarea drepturilor deținute, fiind constatată lipsa reglementării unor măsuri juridice care pot fi aplicate pe durata

procedurilor judiciare, cât și după finalizarea acestora, în scopul prevenirii dobândirii, utilizării sau divulgării ilegale a secretelor comerciale;

- lipsește statuarea normativă a unui principiu esențial asigurării protecției și anume - asigurarea confidențialității secretelor comerciale pe parcursul procedurilor judiciare, precum și nu există careva măsuri specifice care pot fi aplicate în acest scop;

- nu sunt clare circumstanțele specifice care să permită instanței aprecierea situațiilor de utilizare ilegală a secretelor comerciale sau a riscurilor existente, precum și a necesităților aplicării sau încetării măsurilor juridice, constituirii cauțiunilor, garanțiilor, acordării despăgubirilor corespunzătoare;

- terminologia utilizată nu este uniformă, fapt ce determină riscuri de interpretare necorespunzătoare a normelor.

Reieșind din importanța acestor informații, ce vizează prioritar know-how-ul, informațiile de afaceri și cele tehnologice, precum și luând în considerare interesele legitime de asigurare a protecției acestora, **se constată necesitatea unui cadru normativ unitar și complet în materie de secrete comerciale, care să ofere protecția juridică corespunzătoare, racordată principiilor și standardelor europene.**

Astfel, proiectul legii urmează să înlăture lacunele normative care au fost depistate, să racordeze prevederile legislației naționale cu cele ale UE, precum și să asigure o sistematizare a mecanismelor, procedurilor și măsurilor cu caracter specific, aplicate în vederea asigurării nedivulgării acestor informații, în scopul ameliorării raporturilor juridice ce vizează secretele comerciale. Totodată, modificările vizează îndeplinirea obiectivelor ce rezultă din angajamentele internaționale pe care le are Republica Moldova.

Aprobarea proiectului în cauză derivă din prioritățile incluse în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2023 (acțiunea cu nr. 2.45).

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Necesitatea prezentei inițiative legislative implică o intervenție esențială a statului în vederea armonizării domeniului de referință cu tendințele de evoluție la nivel comunitar, iar obiectivul esențial prevede îmbunătățirea regimului de protecție a secretelor comerciale la nivelul celui din UE, în vederea stimulării competitivității și dezvoltării economice a deținătorilor secretelor comerciale. Aceste ajustări sunt completate de eforturile menite să asigure o abordare identică cu sistemul european.

Totodată, obiectivele specifice sunt următoarele:

- asigurarea unui domeniu de aplicare și a unor condiții adecvate protecției legale a informațiilor ce constituie secrete comerciale, aliniate standardelor europene;

- asigurarea accesului la un nivel suficient și comparabil de remediere în cazurile de dobândire, utilizare sau divulgare ilegală a secretelor comerciale;

- păstrarea confidențialității secretelor comerciale în timpul și după finalizarea litigiilor;

- descurajarea terților de a obține, divulga și utiliza ilegal secretele comerciale.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Nu au fost identificate avantaje ale opțiunii „a nu face nimic”.

Opțiunea „a nu face nimic” va păstra în continuare divergențele pe care le are la moment regimul național de protecție a secretelor comerciale în raport cu sistemul european și necorespunderea acestuia tuturor cerințelor de funcționare a pieței unice pentru drepturile de proprietate intelectuală, la nivel european, fiind menținute aceleași carențe.

Astfel, în esență, **lipsa de intervenție din partea statului în vederea înlăturării acestor deficiențe va determina formarea unui sistem precar și incert de protecție a secretelor comerciale.**

Suplimentar, precizăm că fără o armonizare a legislației din domeniul regimului de protecție a secretelor comerciale cu acquis-ul european, se creează diferențe semnificative de protecție a acestor informații importante, în special prin prisma normelor aplicate la nivel național și la nivel european, fapt ce conduce într-un final la incoerență normativă.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea novațiilor și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

În scopul consolidării cadrului normativ în domeniul protecției secretelor comerciale împotriva dobândirii, utilizării sau divulgării ilegale a acestora, dat fiind faptul că informațiile ce constituie secrete comerciale reprezintă valoroase instrumente concurențiale, a căror protecție necesită o abordare și reglementare specifică, prin proiectul dat se propune instituirea normelor juridice care să ofere deținătorilor de drepturi cadrul juridic complet, precum și instrumentele și pârghiile necesare la care pot apela în vederea obținerii protecției corespunzătoare a informațiilor economice deținute.

Conceptul proiectului legii speciale, drept cadru normativ unitar, care să comaseze atât normele juridice materiale, cât și cele procedurale, impun totodată abrogarea Secțiunii a 3-a *Răspunderea pentru dobândirea, utilizarea sau divulgarea ilegală a secretelor comerciale* Capitolul XXXIII *Răspunderea delictuală* Titlul III *Categoriile de obligații* Cartea a treia din Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (art. 2047 – 2054).

În esență, proiectul Legii privind protecția secretelor comerciale urmează să asigure următoarele:

- *Definirea corespunzătoare a conceptelor de bază:* secretul comercial, făptuitor, deținător al secretului comercial, mărfuri care contravin normelor;
- *Stabilirea limitelor de aplicare a cadrului normativ:* asigurarea exercitării altor drepturi stabilite de lege (dreptul la libera exprimare și informare, asigurarea interesului public și atribuțiilor funcționale ale autorităților);
- *Reglementarea modurilor de dobândire, utilizare și divulgare a secretelor comerciale:* delimitarea acțiunilor care constituie dobândire, utilizare și divulgare ilegală a secretelor comerciale de cele săvârșite în mod legal;
- *Stabilirea drepturilor deținătorilor secretelor comerciale:* asigurarea protecției corespunzătoare a informațiilor ce constituie secrete comerciale, acces la justiție, aplicarea măsurilor de încetare a acțiunilor ce prejudiciază confidențialitatea secretelor comerciale, obținerea despăgubirilor;
- *Instituirea măsurilor, procedurilor și acțiunilor reparatorii:* oferirea deținătorilor secretelor comerciale a instrumentelor juridice de intervenție în vederea contracarării acțiunilor de utilizare ilegală;
- *Instituirea măsurilor suplimentare de protecție a secretelor comerciale:* stabilirea obligativității asigurării confidențialității secretelor comerciale pe parcursul procedurilor judiciare și stabilirea măsurilor specifice necesare în acest sens, reglementarea măsurilor provizorii și asigurătorii, măsurilor corespunzătoare privind publicarea hotărârilor judecătorești;
- *Identificarea circumstanțelor determinante:* respingerii aplicării măsurilor juridice de apărare, încetării obligației asigurării confidențialității secretelor comerciale pe parcursul procedurilor judiciare, aprobării, respingerii, încetării aplicării măsurilor provizorii și asigurătorii, acordării despăgubirilor persoanelor prejudiciate;

- *Aplicarea termenului general de prescripție extinctivă acțiunilor ce vizează protecția secretelor comerciale normelor;*
- *Uniformizarea terminologiei utilizate, în vederea excluderii situațiilor de interpretare neunivocă a normelor aplicate.*

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Obligația de aliniere a legislației naționale la *acquis*-ul UE este un angajament al statului și, prin urmare, nu sunt identificate opțiuni alternative.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Nu sunt prevăzute careva efecte pozitive ale evoluției stării actuale în viitor.

Se consideră judicioasă adoptarea reglementărilor propuse prin această inițiativă, ceea ce ar fortifica cadrul legal existent.

Păstrarea situației existente va duce la menținerea în continuare a cadrului legislativ în vigoare și va păstra în continuare divergențele pe care le are la moment regimul național de protecție a secretelor comerciale în raport cu sistemul european, precum și necorespunderea acestuia tuturor cerințelor de funcționare a pieței unice pentru drepturile de proprietate intelectuală, la nivel european, fiind menținute aceleași carențe. Astfel, absența unei reglementări uniforme ar fi în măsură să aibă un impact direct asupra ocupării forței de muncă, a competitivității, a capacității de inovare, crescând riscul alocării ineficiente a capitalurilor de inovare.

Divergențele existente între sistemele naționale și sistemul mărcilor din UE sunt considerate esențiale. Limitarea posibilității de acces la un sistem de protecție a secretelor comerciale de nivelul celui european împiedică aplicarea unor condiții de concurență echitabile pentru întreprinderi, antrenând efecte negative asupra competitivității întreprinderilor din țară.

b¹⁾ Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Proiectul legii ar oferi deținătorilor de secrete comerciale un cadru legal unitar, la nivelul celui european, pentru a opri terții să dobândească, divulge sau să utilizeze ilegal secretele comerciale.

Posibilitatea de a pierde confidențialitatea unui secret comercial pe parcursul procedurilor juridice îi descurajează adesea pe deținătorii legitimi ai secretelor comerciale să inițieze proceduri juridice pentru a-și apăra secretele comerciale, punând astfel în pericol eficacitatea măsurilor, a procedurilor și a acțiunilor reparatorii prevăzute.

În acest sens, în vederea protecției secretului comercial și înaintării unei acțiuni în instanța de judecată, deținătorii secretului comercial s-ar putea baza pe confidențialitate în timpul și după procedurile judiciare și, prin urmare, ar fi determinați să solicite repararea corespunzătoare a prejudiciilor. O protecție sporită împotriva dobândirii, divulgării sau utilizării ilegale a secretelor comerciale și o așteptare mai mare de a recupera daunele ar crește valoarea preconizată a inovației sau a cunoștințelor pe piața internă. La rândul său, acest lucru ar trebui să ofere antreprenorilor un stimulent puternic pentru creșterea investițiilor pentru pe segmentul inovării și pentru a-și îmbunătăți competitivitatea.

Acest impact dinamic ar avea în vedere în special activitățile transfrontaliere pe piața internă și ar duce la o îmbunătățire a funcționării și dezvoltării continue. De rezultatele activității inovatoare nu ar beneficia doar deținătorii de secrete comerciale, ci la rândul lor: piața muncii, economia în ansamblu și consumatorii, deoarece aceștia ar beneficia de o alegere mai mare de produse și servicii inovatoare.

Protecția temeinică a secretului comercial împotriva dobândirii, divulgării sau utilizării ilegale va avea efecte economice și sociale dinamice pozitive în ceea ce privește încurajarea activităților inovatoare, mai multe locuri de muncă și o competitivitate sporită a economiei la nivelul UE.

Ținem să precizăm că proiectul legii nu instituie un regim juridic de protecție a secretelor comerciale, dar consolidează sistemul de protecție existent prin sistematizarea normelor existente și instituirea măsurilor suplimentare de protecție. Aceste măsuri sunt menite să asigure protecția adecvată a confidențialității unui secret comercial inclusiv în cadrul desfășurării procesului de judecată, ceea ce ar contribui în mod direct la creșterea calității procesului de soluționare a litigiului. În favoarea deținătorului secretului comercial, ca o formă de asigurare a unei protecții cuprinzătoare, este și instituirea unor măsuri provizorii și asiguratorii, rapide eficiente și accesibile pentru încetarea imediată a dobândirii, utilizării sau divulgării ilegale a unui secret comercial. Reieșind din faptul că aceste măsuri urmează a fi aplicate pe parcursul desfășurării procesului de judecată, corespunzător nu se poate considera că acest fapt ar mări cumva povara administrativă pentru reclamant, dar din contra - oferă deținătorului de drepturi garanții suplimentare de protecție și anticipează eventuale încălcări pe acest segment.

Totodată, pentru a nu admite un abuz de drept procesual și a exclude riscul abuzării aplicării măsurilor de protecției, proiectul urmează să asigure și mecanisme de protecție a pârâtului, în cazul în care se constată că reclamantul a inițiat procedurile juridice în mod abuziv sau cu rea-credință.

Nepromovarea actului normativ poate avea consecințe negative asupra beneficiului public generat de faptul că protecția secretelor comerciale are ca efect direct protejarea dreptului de proprietate al întreprinderilor, permițând acestora să obțină valoare adăugată din propriile creații și inovații, devenind astfel deosebit de importante pe piață.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Ținând cont de esența și scopul intervențiilor propuse prin proiectul legii, nu au fost identificate careva opțiuni alternative.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Careva riscuri care pot duce la eșecul intervenției nu au putut fi stabilite. Mai mult ca atât, soluția identificată ca fiind cea mai optimă, vizează perfecționarea unor mecanisme existente, aplicabile pe plan internațional, reglementate de acte europene.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Urmare analizei și comparării opțiunilor expuse mai sus, a fost identificată drept opțiune recomandată - **elaborarea și adoptarea Legii privind protecția secretelor comerciale.**

O astfel de protecție legală îmbunătățită a secretelor comerciale ar spori competitivitatea întreprinderilor, care se bazează pe secretele comerciale și ar îmbunătăți condițiile pentru dezvoltarea și exploatarea inovației și pentru transferul de cunoștințe pe piața internă.

Acest proiect va constitui o intervenție constructivă a statului, ce are drept consecință crearea premiselor de consolidare a climatului concurențial, necesar dezvoltării sistemului de protecție a proprietății intelectuale din Republica Moldova. Corespunzător, urmare analizei efectuate nu a fost identificat nici un impact negativ în raport cu beneficiarii reglementărilor propuse.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

Aprobarea proiectului de lege nu implică modificarea sau elaborarea unor acte normative noi. Totodată, conceptul proiectului legii speciale, drept cadru normativ unitar, care să comaseze atât normele juridice materiale, cât și cele procedurale, impun totodată abrogarea Secțiunii a 3-a *Răspunderea pentru dobândirea, utilizarea sau divulgarea ilegală a secretelor comerciale* Capitolul XXXIII *Răspunderea delictuală* Titlul III *Categoriile de obligații* Cartea a treia din Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (art. 2047 – 2054).

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

c) Identificați peste cît timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Se estimează că impacturile noilor reglementări vor fi resimțite odată cu punerea în aplicare a prevederilor proiectului și a racordării cadrului normativ existent în vederea asigurării aplicării acestuia.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Efectele introducerii noilor reglementări propuse conform proiectului actului normativ, vor fi resimțite, în primul rînd, de întreprinderi, inclusiv creatori și inovatori.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

În conformitate cu procedurile stabilite pentru transparența în procesul decizional și în vederea elaborării actelor normative, anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe pagina web oficială a AGEPI www.agepi.gov.md la compartimentul „*Transparența/Consultări publice/Proiecte supuse consultărilor publice*”, precum și pe www.particip.gov.md, pentru a fi accesibil publicului larg pentru prezentarea de propuneri și obiecții. După elaborare, proiectul va fi remis spre coordonare instituțiilor interesate, potrivit procedurii regulamentare, propunerile și obiecțiile cărora vor fi incluse în tabelul de sinteză, urmînd a fi examinate și luate în considerare la definitivarea proiectului.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Poziția fiecărei entități consultate va fi expusă urmare a consultării proiectului cu entitățile interesate.

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	<i>Opțiunea propusă</i>	<i>Opțiunea alternativă 1</i>	<i>Opțiunea alternativă 2</i>
Economic			
costurile desfășurării afacerilor			
povara administrativă			
fluxurile comerciale și investiționale	1		
competitivitatea afacerilor	2		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii			
concurența pe piață	2		
activitatea de inovare și cercetare	2		
veniturile și cheltuielile publice			
cadrul instituțional al autorităților publice			
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori			
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor			
situația social-economică în anumite regiuni			
situația macroeconomică			
alte aspecte economice			
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	1		
nivelul de salarizare			
condițiile și organizarea muncii			
sănătatea și securitatea muncii			
formarea profesională			
inegalitatea și distribuția veniturilor			
nivelul veniturilor populației			
nivelul sărăciei			
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile			
diversitatea culturală și lingvistică			
partidele politice și organizațiile civice			
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea			
modul sănătos de viață al populației			
nivelul criminalității și securității publice			
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială			
accesul și calitatea serviciilor educaționale			
accesul și calitatea serviciilor medicale			

accesul și calitatea serviciilor publice administrative			
nivelul și calitatea educației populației			
conservarea patrimoniului cultural			
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale			
accesul și participarea populației în activități sportive			
discriminarea			
alte aspecte sociale			
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon			
calitatea aerului			
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen			
biodiversitatea			
flora			
fauna			
peisajele naturale			
starea și resursele solului			
producerea și reciclarea deșeurilor			
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile			
consumul și producția durabilă			
intensitatea energetică			
eficiența și performanța energetică			
bunăstarea animalelor			
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)			
utilizarea terenurilor			
alte aspecte de mediu			
<p><i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit.b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i></p>			